

Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Osečná, okres Liberec

463 52 Osečná 63

Identifikátor školy: 600 080 196

Termín konání inspekce: 18. – 25. říjen 2004

Čj.:	h4-1381/04-5216
Signatura:	oh4zy111

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Osečná, okres Liberec, se sídlem 463 52 Osečná 63, byla zřízena jako příspěvková organizace na dobu neurčitou. Zřizovatelem školy je Obec Osečná se sídlem 463 52 Osečná 103.

V souladu s rozhodnutím o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. dubna 2004 škola sdružuje mateřskou školu, základní školu, školní družinu a školní jídelnu. Spádovou oblast školy tvoří obce v okruhu deseti kilometrů, ze kterých mají možnost žáci dojíždět autobusem. Výuka v základní škole se uskutečňuje podle programu Základní škola, čj. 16 847/96 – 2. V době inspekce školu navštěvovali 182 žáci v devíti třídách základní školy.

Součástí základní školy je jednotřídní mateřská škola se zapsanými 30 dětmi ve věku od tří do šesti let a provozem od 6:30 do 16:00 hodin. Školní vzdělávací program mateřské školy vychází z Rámcového programu pro předškolní vzdělávání.

Další součástí školy nebyly předmětem inspekce.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- ❖ Personální podmínky vzdělávání v celé základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům k datu konání inspekce.
- ❖ Materiálně-technické podmínky vzdělávání v celé základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům k datu konání inspekce.
- ❖ Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk, dějepis a matematika v celé škole, přírodověda na prvním stupni základní školy, přírodopis, zeměpis, dějepis, chemie, fyzika, rodinná výchova, pracovní činnosti, seminář z českého jazyka a seminář z matematiky na druhém stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům k datu konání inspekce.
- ❖ Personální, materiálně-technické podmínky a průběh vzdělávání a výchovy v mateřské škole vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu k datu konání inspekce.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuku v základní škole zabezpečuje 12 pedagogických pracovníků, všichni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti kromě jedné vyučující na druhém stupni, která splňuje podmínku pouze pedagogické způsobilosti. Při přidělování úvazků se dobře daří respektovat aprobaci učitelů a využívat jejich zkušeností. Vzhledem k velikosti školy a s ohledem na úvazky učitelů jsou některé předměty vyučovány neaprobovaně. Výchovným poradenstvím se již sedm let zabývá učitelka druhého stupně bez kvalifikačního studia.

Činnost mateřské školy zajišťují tři odborně a pedagogicky způsobilé učitelky. Jedna z nich je zaměstnána na poloviční úvazek. Pověřená vedoucí učitelka pracuje v mateřské škole od 1. ledna 2004. Její kompetence zatím nejsou písemně stanoveny. Současná vedoucí učitelka vnímá některé nedostatky především v souběžné práci učitelek, snaží se ji zefektivnit přesnými pravidly. S vedením školy se setkává pravidelně jednou týdně.

Organizaci chodu školy zajišťuje ředitel a jeho zástupce. Širší vedení školy dále tvoří výchovný poradce, vedoucí učitelka mateřské školy, vedoucí školní jídelny a vedoucí vychovatelka. Systém řízení je promyšlený a dobře propracovaný na základě dlouhodobých zkušeností vedení školy. Organizace činnosti a provozu školy je podrobně popsána

v organizačním a provozním řádu. Přenos informací mezi pracovníky školy se uskutečňuje především osobním stykem. Jako další zdroje informací učitelům slouží nástěnka ve sborovně, pedagogické rady a provozní porady o velké přestávce. Poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada, další metodické orgány nejsou ustanoveny.

Řízení pedagogických i nepedagogických pracovníků je založeno na demokratických principech, na důvěře v osobní odpovědnost jedinců. Při práci s pedagogickými pracovníky postupuje vedení školy osobně, kompetence a úkoly jsou delegovány promyšleně a adresně. Individuálně je řízena práce školníka, který má na starosti činnost dalších provozních zaměstnanců. Začínající a nekvalifikované učitele škola nemá. Hospitační činnost vedení školy je prováděna pravidelně podle předem zpracovaného plánu. Menší četnost hospitací v minulém školním roce byla způsobena jednak rozsáhlými stavebními akcemi za provozu školy a také tím, že po vstupu školy do právní subjektivity musí ředitel školy i jeho zástupce vykonávat další rozsáhlou administrativní práci. Kontrolu každodenního chodu školy provádějí ředitel a jeho zástupce průběžně, podle aktuální potřeby, písemné záznamy zjištěných výsledků nepořizují. Pedagogický sbor základní školy je stabilizovaný, složení je optimální díky dlouhodobé promyšlené personální politice vedení školy. V mateřské škole se v nejbližší době složení sboru výrazně změní (dlouhodobý pobyt v zahraničí jedné z učitelek, mateřská dovolená vedoucí učitelky). Problémem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou nedostatečné finanční prostředky a omezená dopravní dostupnost na nabízené akce. Mimořádné pracovní výsledky jsou oceňovány podle předem stanovených a projednaných kritérií. Systém pravidelného sebehodnocení pracovníků není v organizaci vžitý.

Česká školní inspekce (dále jen ČŠI) hodnotí personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jako velmi dobré. Výchovně-vzdělávací činnost v mateřské škole pozitivně ovlivňuje především vysoké pracovní nasazení vedoucí učitelky a kvalifikovanost ostatních pedagogických pracovníků.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola je umístěna v původním objektu, který byl v letošním roce ve spolupráci se zřizovatelem zčásti modernizován a funkčně přebudován úpravou půdních prostor na kabinety a víceúčelový kulturní sál sloužící pro výuku hudební výchovy, kulturní a společenské akce školy i obce. V přízemním spojovacím koridoru mezi tělocvičnou a mateřskou školou jsou umístěny školní šatny, oddělení školní družiny a školního klubu, učebna informatiky a školní jídelna. Součástí školního areálu jsou školní hřiště a zahrada pro mateřskou školu. V hlavní budově se nacházejí kmenové třídy, odborná učebna pro přírodovědné předměty, žákovská knihovna a ředitelství. Prostředí školy je vkusně a podnětně vyzdobené, udržované v čistotě a pořádku. Třídy s novými okny a žaluziemi jsou světlé a působí příjemným dojmem. Většina učeben je esteticky upravená a pěkně vyzdobená, podnětně v nich působí řada výukových a motivačních materiálů. Sledovaná výuka probíhala téměř výhradně v kmenových učebnách vybavených novým nebo renovovaným školním nábytkem. Prezentované informace na chodbách ilustrují bohatou zájmovou činnost, spoluvytvářejí image školy. Počet a velikost učeben i dalších prostor a jejich vybavení umožňuje organizovat vyučování s respektováním psychohygienických zásad.

Škola disponuje dostatečným množstvím funkčních pomůcek pro výuku jednotlivých předmětů, audiovizuální technikou, výpočetní technikou, učebnicemi a pracovními sešity pro žáky. K rozvoji čtenářských zkušeností využívají žáci knihovnu, která obsahuje beletrii i encyklopedie včetně fondu dětské literatury převzatého z obecní knihovny. V počítačové učebně je 12 počítačů spojených do sítě a připojených na internet. Polovina z nich je

dodávkou v rámci akce Indoš v září 2002. V učebně je dále učitelský počítač, server, síťová tiskárna a zálohovací zdroj. Další samostatné počítače jsou v ředitelně, sborovně a školní jídelně, pět starších počítačů slouží v družině převážně ke hrám. Klasický software (operační systém a kancelářské programy), používaný ve většině škol, je doplněn výukovými programy, které jsou používány v hodinách českého jazyka, dějepisu, matematiky, fyziky, chemie a přírodopisu. Materiální podmínky vytvářejí předpoklady pro zajištění přiměřené názornosti, umožňují efektivně realizovat požadavky osnov zvoleného vzdělávacího programu.

Na základě kontrolní činnosti, znalosti materiálně-technických podmínek školy a požadavků pedagogů má ředitel školy vytvořenu koncepci postupného dovybavování školních sbírek novými a chybějícími učebními pomůckami a učebnicemi. Rovněž má zpracovány kompletní projektovou dokumentaci rekonstrukce a přestavby hlavní budovy. Realizace závisí na finančních možnostech zřizovatele a úspěšnosti grantů. Vedení školy ve spolupráci se zřizovatelem plánovitě a účelově využívá rozsáhlých externích materiálních zdrojů, které významně pozitivně ovlivňují prostředí a obohacují vybavení celého zařízení. Plánování v oblasti materiálně-technických podmínek je koncepční a systematické. V plánu je rekonstrukce elektrického vedení, oprava podlah ve všech třídách, přemístění sborovny, rozšíření tříd o bývalé kabinety, vymalování školy, oprava omítky na školní budově a úprava vchodu do školy, dále postupné vybavení všech tříd novým nábytkem a dokončení služebního bytu.

Veřejností je využívána tělocvična školy a nově vybudovaný kulturní sál. V rámci doplňkové činnosti umožňuje škola stravování pro cizí osoby.

Prostorové podmínky školy se od minulé inspekce výrazně zlepšily vlivem výše uvedených stavebních úprav. Zřizovatel v tomto směru věnuje škole systematickou velkou pozornost.

Mateřská škola je umístěna v přístavbě lokálně propojené se základní školou. Místnosti jsou výhodně uspořádané, velké a světlé. Vnitřní vybavení (například podlahové krytiny, shrnovací dveře, úložné skříně) částečně omezuje pracovní a výtvarné aktivity dětí i možnosti práce ve skupinách. Stolky a židle dětí jsou jedné velikosti a nezohledňují jejich různý věk. Úpravě prostředí tříd a heren věnovaly učitelky velkou pozornost, podněcuje aktivitu dětí. Hračky, pomůcky a materiály jsou většinou volně přístupné, v přiměřeném množství a výběru. Nabídka dětských a odborných publikací je menší, je však možné využívat knihovnu základní školy. Televize, video, přehrávač, klavír a rytmické nástroje jsou využívány v souladu s programem školy. Vedoucí učitelka má zpracovány záměry ke zlepšení materiálně-technických podmínek školy, tyto jsou projednány s ředitelem základní školy. Výtvarné práce dětí i učitelek umístěné v interiérech vytvářejí příjemné a útulné prostředí. Zahradu mezi budovami je zatravněná, chybí jí další zeleň – stromy a keře. Je vybavená podnětným nářadím a hračkami. Mateřská škola využívá také zahradu a hřiště základní školy.

Materiálně-technické podmínky školy jsou velmi dobré, jejich úroveň kladně ovlivňuje vzdělávání a výchovu a umožňuje dobře naplňovat realizované vzdělávací programy. Je vidět příkladná spolupráce s obecním úřadem.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Zvolený vzdělávací program Základní škola je realizován na obou stupních v souladu s údaji o zařazení do sítě škol. Také výuka probíhá v souladu s platnými učebními dokumenty. Porovnání učebních plánů s rozvrhem hodin a reálnou výukou prokázalo jejich shodu. Učební plán je vhodně upraven na podmínky školy. V současné době škola žáky se specifickými poruchami učení eviduje, ale jako integrované je nevykazuje. Povinná dokumentace je vedena

dobře a ve sledovaných předmětech průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Ředitel školy a jeho zástupce průběžně provádějí kontrolu plnění učebních osnov a předepsané pedagogické dokumentace. Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Vedoucí učitelka v mateřské škole zpracovala školní program „Roční období v naší školce“, platný od 1. ledna 2004. Stanovuje hlavní záměry, podmínky a prostředky k jejich dosažení. Důraz je dáván na vytváření přátelského, vlnného a podnětného klimatu. Průběžné cíle jsou rozděleny do jednotlivých ročních období. Přípravované tematické bloky, zpravidla týdenní, obsahují konkrétní úkoly. V přílohách stanovila vedoucí učitelka hlavní zásady práce učitelek. Jejich dodržování zajišťovalo sjednocování přístupů k dětem i používaných forem a metod ve výchovně-vzdělávací činnosti školy.

Rozvrh hodin je zpracován pečlivě a respektuje zásady psychohygieny. Provozní řády odborných učeben jsou ředitelem schváleny a v učebnách zveřejněny. Školní řád podrobně uvádí práva a chování žáka, docházku do školy, zacházení se školním majetkem a vnitřní režim školy. Ve škole je příjemné rodinné prostředí.

Záznamy v přehledu výchovné práce mateřské školy dokumentují konkrétní denní činnost a dokladují naplňování stanovených záměrů. Systém sebehodnocení a hodnocení není zatím vytvořen. Povinná dokumentace je vedena pečlivě na určených tiskopisech. Spontánní a řízené činnosti se prolínaly. Děti pracovaly individuálně a ve skupinách podle zájmu. V některých řízených aktivitách učitelky více přihlížely k věku dětí, jejich náročnost byla diferencována. Podávání svačiny nenarušilo činnost dětí, přecházely k ní volně podle chuti. Pitný režim byl zajištěn, jeho organizace však neumožňuje sebeobsluhu dětí.

Výchovná poradkyně nezpracovává aktuální plán činnosti. Respektuje dokument, který obecně definuje jednotlivé oblasti působnosti výchovného poradenství. Zaměřuje se především na profesní poradenství pro žáky devátého i osmého ročníku (např. vyplňování přihlášek žáků do středních škol podle počítačového programu, uvolňování žáků k návštěvě burzy škol, dnů otevřených dveří středních škol i úřadu práce). Žákům a jejich rodičům nabízí konzultace a zajišťuje jim materiály z oblasti profesní orientace. Je v kontaktu s třídními učiteli, dává podněty pedagogicko-psychologické poradně k diagnostikování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Jak vyplynulo ze sledované výuky českého jazyka na prvním stupni, ne vždy se podařilo podchytit všechny žáky s individuálními vzdělávacími potřebami a přistupovat k nim podle daného metodického pokynu. Souhrnné informace podává výchovná poradkyně na pedagogické radě. Funkci primárního preventisty převzala od poloviny minulého školního roku učitelka druhého stupně. Prošla základním kurzem a dále se v této problematice vzdělává. Pro školu zpracovala program primární protidrogové prevence, který je hlavně zaměřen na nejrůznější formy zájmové činnosti žáků. Dokazují to i výsledky volnočasových aktivit žáků prezentované školou. Výchovné poradenství se spolupodílí na zlepšování výchovně-vzdělávacího procesu školy, v oblasti monitorování žáků se specifickými vzdělávacími potřebami jen částečně. Naplňování primárního preventivního programu přispívá k efektivitě její výchovné a vzdělávací činnosti.

Základem vnějšího informačního systému jsou čtyřikrát ročně konané schůzky s rodiči. Širší veřejnost dostává další informace prostřednictvím obecního rozhlasu a místního časopisu Drak. V mateřské škole mohou být rodiče přítomni v průběhu celého dne. Této možnosti využívají většinou při adaptaci svých dětí. Všechny potřebné informace jsou k dispozici na nástěnce. Osobně jednají učitelky s rodiči denně při předávání dětí i v běžném občanském životě. Práci školy rodiče poznávají i při společných dílnách, besídkách a dalších akcích.

Průběh a výsledky vzdělávání v české jazyce

Hospitace byly realizovány na prvním a druhém stupni základní školy v osmi hodinách u sedmi vyučujících. Všichni učitelé jsou odborně a pedagogicky způsobilí k výuce v základní

škole kromě jedné vyučující, která nesplňuje podmínku pedagogické způsobilosti na druhý stupeň školy. V jedné ze sledovaných hodin na prvním stupni se projeví vážnější nedostatky v dodržování některých didaktických a psychohygienických zásad výuky vzhledem k individuálním vzdělávacím potřebám žáků.

Ve sledované výuce bylo učivo probíráno v souladu s učebními osnovami a navazovalo na předcházející témata. Pedagogové se na hodiny připravovali především po obsahové stránce. Výchovně-vzdělávací cíle byly přiměřené aktuálnímu stavu tříd. V některých hodinách se nedařilo konkretizovat výukové cíle, případně téma hodin vymežit žákům zápisem na tabuli. Na druhém stupni byla větší pozornost věnována metodám a prostředkům k dosažení výukových cílů. Sledovaná hodina semináře z českého jazyka byla zaměřena na získávání dalších specifických dovedností v oblasti literární výchovy. Učitelé většinou respektovali individuální vzdělávací potřeby žáků. Poznatky ve zhlédnutých hodinách byly předávány věcně správně.

Kromě používaných učebnic, sešitů a nakopírovaných materiálů se v hodinách na prvním stupni uplatnily i obrázkové kartičky, nástěnné přehledy a téměř všemi vyučujícími připravené tabule. Ve volitelném předmětu si žáci vybírali z mnoha přinesených titulů beletrie a pracovali s donesenými i zapůjčenými časopisy. Jazykové příručky žáci v žádné ze sledovaných hodin nevyužili.

Na prvním stupni byla ve všech hospitovaných hodinách výuka organizována frontálně. Vyučující se snažili střídat činnosti. V některých hodinách je podporovali i názornými pomůckami. Variabilitou metod i forem práce se vyznačovala zhlédnutá výuka na druhém stupni. Žáci dobře spolupracovali při skupinové práci, kterou měli zažitou, i při vyvozování problémových úkolů. Tempo výuky bylo dynamické. Jen výjimečně se podařilo ukončit sledované hodiny shrnutím a zopakováním probraného učiva, často výuku před jejím logickým ukončením přerušilo zvonění.

Učitelé se vyjadřovali spisovně a srozumitelně, někteří vyžadovali spisovné odpovědi i od žáků. Na prvním stupni vyučující většinou dbali na upevňování návyků správného držení těla při sezení a psaní, někteří však opomíjeli v průběhu vyučovacích jednotek aktuálně zařazovat relaxační momenty.

Vstupní i průběžná motivace vycházela především z organizace výuky a volby vyučovacích metod. Motivační podněty vycházely aktuálně z reality, aktivizovaly žáky v hodinách (zpěv, soutěž, nabídka beletrie, časopisy). Vyučující žáky povzbuzovali a oceňovali jejich zájem o výuku. V některých hodinách byla podceňována průběžná motivace především v oblasti zpětné vazby a mezipředmětových vztahů. Žáci byli pozitivně posilováni pochvalou i hodnocení klasifikací do žákovských knížek. Namátkově vybrané sešity na prvním i druhém stupni byly převážně velmi pečlivě kontrolovány, někde nebyla důsledně vyžadována zpětná vazba od žáků. Prohlédnuté slohové kontrolní práce z minulého školního roku vykazovaly některé rozdíly v požadavcích vyučujících na formální stránku prací. Hodnocení bylo vcelku objektivní.

Většina zhlédnutých hodin probíhala v přátelské atmosféře. Žáci akceptovali dohodnutá pravidla jednání a chování. Výjimečně se vyskytlo mentorování žáků. Zvolené metody a formy práce, zejména na druhém stupni, přispívaly k širšímu rozvíjení komunikativních dovedností žáků a jejich kooperativnímu učení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce byly hodnoceny celkově jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve společenskovedních předmětech (dějepis, rodinná výchova)

Hodnocení kvality výuky na druhém stupni vychází z pěti hospitací u tří kvalifikovaných pedagogů. Všichni však vyučují dané předměty bez příslušné aprobační. Tento fakt kvalitu výuky zásadně neovlivnil, pouze ve vyučování dějepisu nebyl kladen dostatečný důraz na objasňování příčinných a mezipředmětových souvislostí historických jevů.

Ve sledované výuce postupovali vyučující podle tematických plánů, učivo bylo probíráno v souladu s učebními osnovami. Ze zhlédnutých hodin bylo zřejmé, že se vyučující na výuku připravovali zejména po obsahové stránce. Témata hodin byla převážně sdělována ústně, výukové cíle nebyly většinou konkretizovány, ale byly přiměřené aktuálnímu stavu tříd. Probírané učivo navazovalo na předcházející. Látka byla podávána věcně správně.

Stavba hodin byla přehledná s jasnými pokyny vyučujících. Hodiny rodinné výchovy navazovaly v mnoha aspektech na zkušenosti žáků a přispívaly k získávání nových sociálních dovedností (dramatizace životních situací). Hodnocení poroty z řad žáků aktivizovalo ostatní, i když se zaměřovalo spíše na vnější stránku předváděných situací. Názornost výuky v další sledované hodině podpořily videoukázka i konkrétní produkty. Dějepisné vyučování bylo organizováno frontálně. Samostatná práce žáků s učebnicí, atlasem, pracovními sešity i namnoženými materiály byla střídána s výkladem vyučujících a zápisem na tabuli. Učivo však nebylo diferencováno. Ve všech sledovaných hodinách chyběl prostor pro závěrečné shrnutí učiva včetně zpětné vazby od žáků.

Žáci byly v dějepisných hodinách motivováni připravenou křížovkou. V úvodním opakování proběhlo písemné i ústní prověřování znalostí jednotlivců spojené s klasifikací. V průběhu hodiny o výživě byla probíraná látka vhodně aktualizována. Prožitky z dramatizace mohli žáci ještě vstřebávat při relaxační hudbě v závěru hodiny. Verbální projev vyučujících byl spisovný a srozumitelný. Nespisovné vyjadřování žáků opravovali učitelé minimálně.

Prohlédnuté žákovské písemnosti měly různou grafickou úroveň. V rodinné výchově vyučující kontrolovala sešity pravidelně. Zápisy žáků z dějepisného učiva nebyly prohlíženy. Klasifikace v žákovských knížkách je zaznamenávána průběžně.

Hodiny charakterizovaly přátelské vzájemné vztahy a vstřícný způsob komunikace se žáky, kteří respektovali dohodnutá pravidla. Převládalo pozitivní hodnocení žáků vyučujícími, kteří oceňovali jejich snahu o pokrok a upozorňovali je na nedostatky.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve společenskovedních předmětech byly hodnoceny celkově jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice a semináři z matematiky

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v matematice vychází z deseti hospitací u všech vyučujících matematiky v každé třídě prvního i druhého stupně. Stanovené výukové cíle ve sledovaných hodinách odpovídaly standardu vzdělávání a aktuálnímu složení tříd, byly voleny vhodně a přiměřeně, zohledňovaly individuální vzdělávací potřeby žáků. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata, kontinuita mezi ročníky byla zajištěna.

Pro výuku matematiky má škola vynikající personální podmínky, všichni vyučující splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Probírané učivo podávali přiměřeně věkovým schopnostem žáků, srozumitelně, věcně a odborně správně. Zejména ve třídách druhého stupně učitelka důsledně dbá i u žáků na přesnost matematického vyjadřování.

Sledovaná výuka probíhala v kmenových, klasicky uspořádaných třídách, které jsou zejména na prvním stupni pěkně upravené a vyzdobené. V učebnách podnětně působí řada výukových a motivačních materiálů. Žáci průběžně pracovali s učebnicemi, pracovními sešity a namnoženými pracovními texty. V nižších ročnících zčásti využívali k vytváření

a upevňování matematických představ počítadla a číselné osy. Didaktická technika nebyla využita.

Výuka se ve většině zhlédnutých hodin vyznačovala promyšlenou a uspořádanou organizací. Vyučující převážně uplatňovali frontální způsob výuky s účinným střídáním činností, dle možností dbali na vyvozování vztahů a souvislostí, na alternativní způsoby řešení, pracovali s chybou. Zčásti využívali vlastních znalostí a zkušeností žáků i mezipředmětových vztahů. Ve všech hospitovaných hodinách byl zřejmý individuální přístup k žákům. Obecně méně pozornosti vyučující věnovali diferenciaci výuky a kooperativním metodám výuky. Členění hodin odpovídalo psychohygienickým zásadám, tempo výuky bylo přizpůsobováno aktuálním podmínkám v jednotlivých třídách. Relaxační chvíle a uvolňovací cviky zařazovaly převážně učitelky v nižších ročnících prvního stupně.

Vstupní motivace byla uplatňována pouze částečně. V průběhu vyučování byli žáci motivováni pochvalou a oceněním výsledků práce, zařazováním soutěží a her, zčásti aktualizací učiva a řešením úloh z praxe. Většina žáků projevovala o probíhající výuce zájem a aktivně se do ní zapojovala.

Zhlédnuté hodiny charakterizovaly velmi pěkné vzájemné vztahy a vstřícný způsob komunikace se žáky založený na vzájemné důvěře, pozitivních vztazích a akceptování stanovených pravidel. Žáci se chovali slušně a ukázněně.

Převládalo průběžné pozitivní a adekvátní hodnocení žáků vyučujícími, kteří respektovali jejich individuální dispozice, oceňovali zájem, snahu a pokrok, upozorňovali je na nedostatky. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení se vykytovalo sporadicky.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice byly na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání v přírodovědných předmětech (přírodověda, přírodopis, zeměpis, fyzika, chemie)

ČŠI hodnotila deset hodin hospitací ve výše uvedených předmětech zejména na druhém stupni. Všichni navštívení učitelé splňují podmínku odborné a pedagogické způsobilosti. Pouze zeměpis vyučuje učitelka bez příslušné aproby, má však s jeho výukou mnohaleté zkušenosti. Tato skutečnost se na odborné ani metodické úrovni sledovaných hodin negativně neprojevila.

Stanovené výukové cíle byly voleny vhodně s přiměřenou náročností. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata.

Výuka fyziky a chemie probíhala v odborné učebně s klasickým starším nábytkem a rozvody malého elektrického napětí. V hodinách těchto předmětů byly použity názorné pomůcky i didaktická technika. Ostatní předměty se odehrávaly v klasických různě velkých kmenových učebnách. V hodině přírodopisu pracovali žáci s pomůckami, které si sami přinesli. V zeměpise se uplatňovala jejich práce s atlasy a u tabule pracovali s nástěnnými mapami. K doplnění a prohloubení poznatků z probírané látky vyhledávali informace v doplňkové literatuře. Při výuce všech sledovaných předmětů průběžně pracovali s učebnicemi.

Zhlédnuté hodiny byly pečlivě připravené, většinou vycházely z frontálního způsobu výuky se střídáním činností a využitím žákovských referátů. Realizace párové výuky proběhla v šesté třídě při hodině přírodopisu. Přírodověda ve čtvrté třídě byla poznamenána nervozitou vyučující se snahou stihnout dané téma v celém jeho rozsahu. Žáci však měli malý prostor pro vlastní aktivní činnost, chyběla i vhodná relaxace.

Zájem žáků o výuku vyučující vhodně podněcovali vstupní motivací. V průběhu hodin byli motivováni na základě principu smyslu a významu učiva, jeho aktualizací, využitím mezipředmětových vztahů a v zeměpise i zařazením soutěže.

Ve třídách většinou panovalo příjemné klima podporované hezkým způsobem jednání vyučujících se žáky. Stanovená pravidla komunikace byla oběma stranami akceptována. Žáci se chovali slušně a ukázněně. Malý důraz byl kladen na rozvoj komunikativních dovedností žáků.

Převládalo jejich pozitivní hodnocení, individuální klasifikace byla objektivní a zdůvodněná. Pro hodnocení neměli všichni vyučující k dispozici dostatečné množství podkladů (jenom jedna známka za téměř dva měsíce výuky). Nebylo zaznamenáno využití vzájemného hodnocení nebo sebehodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v uvedených přírodovědných předmětech byly hodnoceny celkově jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v pracovních činnostech

Pracovní činnosti v osmé a deváté třídě jsou realizovány jako práce s počítačem. Vyučující splňuje požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, ve škole působí také jako metodik informačních a komunikačních technologií.

Sledované hodiny se vyznačovaly pečlivou přípravou vyučujícího a vstřícným jednáním se žáky. Učiteli se dařilo respektovat jejich individuální vzdělávací potřeby. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata.

Výuka probíhala v počítačové učebně, kde je 12 počítačů umístěno ve třech řadách a žáci tak mohou dobře sledovat zápis učitele na bezprašnou tabuli. Stěny učebny jsou však holé bez jakýchkoliv informací. Učebnice žáci nepoužívají, dobrovolně si vedou sešity, úroveň zápisů je na dobré grafické úrovni.

Kromě jasného a srozumitelného výkladu a přehledného psaní hlavních bodů probírané a procvičované látky na tabuli poskytl učitel žákům také jednoznačné informace o uložení vytvářených souborů. Zadané úkoly plnili žáci různou rychlostí, čilejší dostávali další úlohy. Při své práci měli dostatečnou volnost ve výběru i zpracování tématu, mohli tak projevit svoji kreativitu. Vzhledem k charakteru předmětu se jednalo o výuku spíše individuální, kdy vyučující byl neustále mezi žáky, kontroloval jejich práci a v případě potřeby poradil s řešením problému.

Žáci pracovali se zájmem, dobře se jim dařilo realizovat zpracování praktických příkladů pomocí tabulkového procesoru vlastní tabulkou i grafem.

Klima třídy se vyznačovalo pohodou, mezi učitelem a žáky panoval přátelský vztah při dodržování pravidel komunikace, slušného chování a vzájemného respektování.

V průběhu sledovaných hodin byli žáci za dobrou práci chváleni, vyučující hodnotil dosažený pokrok, byl přiměřeně kritický v případě neúspěchu žáků nebo neplnění jejich povinností. Pravidelné hodnocení prací žáků podporuje jejich zájem o předmět.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v pracovních činnostech jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola se dlouhodobě a úspěšně podílí na různých projektech ekologie a ochrany životního prostředí. Letos je to již 31. ročník Brontosaura, dále je zapojena do programu Zelená škola.

Kromě běžných způsobů zjišťování a rozboru výsledků vzdělávání škola další evaluační nástroje nepoužívá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Na základě zjištěných skutečností a provedených hospitací byl průběh vzdělávání ve škole ve sledovaných předmětech celkově na velmi dobré úrovni.

SOUČÁSTI ŠKOLY

Mateřská škola

Hospitována byla práce všech učitelek mateřské školy v průběhu volných her, pohybových, literárních a poznávacích aktivitách i pobytu venku.

Ve výchovně-vzdělávací práci se kromě kvalifikovanosti všech učitelek velmi pozitivně projevíly osobní zájem a tvořivost pověřené vedoucí učitelky především v použitých metodách, motivaci i podílu na přípravě aktivit.

Spontánní a řízené činnosti

Bezprostřední příprava zvláště vedoucí učitelky byla velmi pečlivá a promyšlená. Průběžně prolínaly spontánní hry a volené aktivity i řízená činnost s učitelkami v menších skupinách. Pohybové činnosti v tělocvičně však nebyly dobře připravené. Organizace nahodile volených aktivit neumožňovala smysluplnou činnost dětí. Reakce učitelek na aktuální situaci byla méně pohotová. V ostatních případech se souběžná práce učitelek s jednotlivci i skupinami dětí jevila jako velmi efektivní, přestože nefunkčnost dělicího systému mezi místnostmi a méně vyhovující nábytek je částečně omezovaly. Nabízené činnosti byly v průběhu dne vyvážené z hlediska aktivní účasti a možností seberealizace dětí. Metody byly pestré, účelné i přiměřené jejich věkovým zvláštnostem. Vedly k naplňování stanovaných cílů. Děti měly mnoho příležitostí k uplatnění svých individuálních dispozic, potřeb i zkušeností. Manipulací, experimentováním i prací s chybou ve hrách, výtvarných a pracovních činnostech poznávaly vlastnosti a možnosti materiálů i správný způsob práce s nástroji. Učitelky svou přímou účastí ovlivňovaly a rozvíjely hry a ostatní aktivity dětí. Ověřovaly si jejich schopnosti, dovednosti a znalosti. Zejména jedna z učitelek pochvalou i předjímáním úspěšnosti podporovala dětskou sebedůvěru. Vzájemná komunikace mezi dětmi navzájem i mezi dětmi a učitelkami byla velmi častá. Učitelkou dobře připravené otázky v řízené činnosti rozvíjely uvažování dětí i dovednost přesně formulovat své názory a znalosti. Velkým pozitivem byla možnost dětí si vybrat z více nabídek spontánních i řízených činností. Sledované aktivity byly propojeny s reálným prostředím. Způsob motivace byl účinný, rozvíjel fantazii a představivost dětí. Všechny učitelky nacházely možnosti k pochvale a ocenění dětí, k prožitku úspěchu.

Průběh spontánních a řízených činností byl celkově hodnocen jako velmi dobrý.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

- Úroveň pohybových dovedností odpovídala věku. Pro jejich rozvoj má škola dobré podmínky, využívá především pobytu venku. K procvičování jemné motoriky měly děti dostatek příležitostí.
- Sebeobslužné dovednosti odpovídaly jejich věku, jsou průběžně upevňovány. Děti velmi dobře zvládaly práci s materiály a nástroji ve výtvarné a pracovní činnosti.
- Vytváření dobrých vztahů, zdvořilého jednání a vzájemné tolerance byly v průběhu školní inspekce patrné. Vzájemná komunikace mezi dětmi i mezi dětmi a dospělými byla častá a přátelská.

- Vyjadřovací schopnosti dětí se lišily především v závislosti na věku. Značná část dětí nemá upevněnou správnou výslovnost všech hlásek.
- Děti se projevovaly sebejistě. Starší byly schopny zaujímat různé role ve hře i rodičovskou roli vůči mladším dětem.
- Úroveň jejich poznatků o okolním světě byla dobrá. Při pobytu venku prokazovaly mnoho znalostí vztahujících se k přírodnímu prostředí.
- Ve výtvarných a pracovních činnostech i ve hrách se projevovala živá fantazie a představivost dětí.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu uplynulého školního roku uspořádala škola pro žáky řadu akcí a soutěží.

Tradičně největší akcí byl již 31. ročník Osečenského brontosaura, zaměřeného na ochranu přírody a životního prostředí.

Školní kroužky a oddíly podnikly řadu výletů a výprav do okolí i na vzdálenější místa, přenocovaly ve školních chatkách, v klubu i v tělocvičně, navštívily plavecké bazény ve Stráži i v Liberci, zúčastnily se řady soutěží.

Škola je již řadu let zapojena v celostátním ekologickém programu Zelená škola a v Asociaci školních sportovních klubů.

Žáci, kteří se zajímají o přírodu a turistiku, navštěvují ekologicko-turistický kroužek Zbojníci, který již dvanáctým rokem vykazuje pestrou a pravidelnou činnost.

Učitelé se angažují v řadě mimoškolních akcí a vedení kroužků – anglický jazyk, florbal, rybaření, pěvecký sbor Dráček, výtvarný kroužek.

Mateřská škola se účastní života obce. Přípravuje program k vítání občánků, výstavy výtvarných prací i besídky, kterých se účastní veřejnost.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT čj. 15 359/2004-21 ze dne 24. března 2004 o změně v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, s účinností od 1. dubna 2004
2. Zřizovací listina vydaná na základě rozhodnutí Zastupitelstva obce Osečná, usnesení č. 7/2002 ze dne 30. září 2002, s účinností od 1. ledna 2003
3. Rámcový program pro předškolní vzdělávání čj. 14 132/01-22
4. Školní program mateřské školy na školní rok 2004/2005
5. Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení nebo chování čj. 13 711/2001-24
6. Učební plány rozpracované školou na základě programu Základní škola čj. 16 847/96-2 pro školní rok 2004/2005 ze dne 1. září 2004
7. Časově tematické plány hospitovaných předmětů, nedatováno
8. Přihlášky dětí k docházce do mateřské školy a rozhodnutí ředitele školy o jejich přijetí ve školním roce 2004/2005
9. Rozhodnutí ředitele školy o zvýšení počtu dětí ve třídě mateřské školy na školní rok 2004/2005
10. Evidenční listy dětí docházející do mateřské školy ve školním roce 2004/2005

11. Přehled docházky dětí mateřské školy na měsíce září a říjen 2004
12. Přehled výchovné práce mateřské školy na školní rok 2004/2005
13. Výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 o základní škole podle stavu žáků k 30. září 2004 na školní rok 2004/2005 ze dne 1. října 2004
14. Třídní knihy všech tříd ve školním roce 2004/2005
15. Třídní výkazy a katalogové listy všech tříd ve školním roce 2004/2005
16. Rozvrh hodin a přestávek pro školní rok 2004/2005
17. Organizační řád ze dne 20. ledna 2003
18. Vnitřní organizační řád pro provozní pracovníky školy, nedatováno
19. Provozní řád ZŠ Osečná ze dne 1. ledna 2003
20. Vnitřní platový předpis příspěvkové organizace Základní škola Osečná ze dne 1. ledna 2004
21. Plán hospitační činnosti ředitele školy a jeho zástupce, nedatováno
22. Program primární protidrogové prevence schválený dne 28. srpna 2004
23. Výchovný poradce, nedatováno
24. Osobní spisy všech zaměstnanců školy (doklady o vzdělání)
25. Školní řád ze dne 1. září 2004
26. Měsíční plány práce na školní rok 2004/2005
27. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2004/2005
28. Podkladová inspekční dokumentace
29. Dotazník pro ředitele školy
30. Protokoly a záznamy o provedených kontrolách
31. Náhodně vybrané žákovské knížky a sešity žáků ve školním roce 2004/2005
32. Vybrané slohové kontrolní práce z českého jazyka žáků 2. stupně školního roku 2003/2004
33. Kronika školy
34. Projektová dokumentace rekonstrukce a přestavby školy
35. Minulá inspekční zpráva z 26. března 1999 čj. 084-175/99-5083
36. Zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004 ze dne 15. září 2004

ZÁVĚR

Personální zajištění výuky v Základní škole Osečná má velmi dobrou úroveň. Všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Práce pedagogů se řídí jednoznačně stanovenými pravidly, probíhá v atmosféře důvěry a nekonfliktní spolupráce, systém řízení je promyšlený. Přenos informací se děje převážně každodenním osobním stykem.

V oblasti materiálně-technické došlo od poslední inspekce v březnu roku 1999 k výrazným pozitivním změnám zejména díky velmi dobré spolupráci se zřizovatelem. Dobré vybavení pomůckami a didaktickou technikou umožňuje bezproblémově plnit učební osnovy. Škola má pro vzdělávací i výchovnou činnost velmi dobré zázemí s dobrou perspektivou do dalších let.

Zvolený vzdělávací program Základní škola je realizován na obou stupních v souladu s údaji o zařazení do sítě škol. Učební plán pro školní rok 2003/2004 souhlasí se schválenými učebními dokumenty. ČŠI během inspekční činnosti nezjistila neplnění učebních osnov. Povinná dokumentace je vedena průkazně a úplně. Plánování a příprava na výuku byly na velmi dobré úrovni. Ve výchovně-vzdělávacím procesu sice převažoval frontální způsob výuky s dominantním postavením pedagogů, avšak se zapojením žáků do výuky. Učitelé promýšlejí vhodné metody a formy práce. Vyučování probíhá převážně v příjemné pracovní atmosféře založené na vzájemné důvěře mezi učiteli a žáky.

V mateřské škole prokázala velmi dobrou orientaci v Rámcovém programu vedoucí učitelka a vnitřně přijala jeho filozofii. Vnímá nutnost pravidelné evaluace, snaží se vytvářet její pravidla. Ostatní učitelky změny v předškolním vzdělávání sice znají, ale ještě se s nimi zcela neztotožnily. Materiálně-technické podmínky jsou velmi dobré. Vedení školy se snaží o jejich průběžné zlepšování. Vedoucí učitelka byla na práci velmi dobře připravena. Učitelky při vedení průběžně probíhajících dopoledních aktivit pracovaly velmi efektivně, souběžně s jednotlivci i skupinami dětí. Jejich přátelský a vstřícný postoj k dětem vytvářel pozitivní atmosféru ve výchovně-vzdělávacím procesu.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko ano

Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Pavel Procházka	Pavel Procházka, v.r.
Člen týmu	Mgr. Alexandra Hanwaldová	Alexandra Hanwaldová, v.r.
Člen týmu	Mgr. Věra Jirkalová	Věra Jirkalová, v.r.
Člen týmu	Mgr. Jan Vrabec	Jan Vrabec, v.r.

V Liberci dne 20. prosince 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. prosince 2004

Razítko ano

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Miroslav Lát, ředitel školy	Miroslav Lát, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec 1. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Libereckého kraje – odbor školství a mládeže	2005-01-18	h4-1381/04-5216
Zřizovatel	2005-01-18	h4-1381/04-5216
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.